

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΔΑΝΔΟΛΟΣ

ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ ΤΟΥ BEST SELLER ΙΣΤΟΡΙΑ ΧΩΡΙΣ ΟΝΟΜΑ

Η ΔΙΚΗ ΠΟΥ ΑΛΛΑΞΕ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΙΣΤΟΡΙΚΟ
ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Η δίκη που άλλαξε τον κόσμο**
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Στέφανος Δάνδολος
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Άννα Μαράντη
ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Βίκυ Αυδή
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Ελένη Σταυροπούλου, Βάσω Βύρρα

© Στέφανος Δάνδολος, 2021
© Φωτογραφιών εξωφύλλου: Jarno Saren/Arcangel,
Evelina Kremsdorf/Trevillion Images
© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2021

Πρώτη έκδοση: Νοέμβριος 2021, 6.000 αντίτυπα

Έντυπη έκδοση ISBN 978-618-01-4147-4
Ηλεκτρονική έκδοση ISBN 978-618-01-4148-1

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτίού.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής άδειας του εκδότη κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε. | PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.

Από το 1979 | Publishers since 1979

Έδρα: Head Office:

Τατοίου 121, 144 52 Μεταμόρφωση | 121, Tatoiou Str., 144 52 Metamorfossi, Greece

Βιβλιοπωλείο: Bookstore:

Εμμ. Μπενάκη 13-15, 106 78 Αθήνα | 13-15, Emm. Benaki Str., 106 78 Athens, Greece

Τηλ.: 2102804800 • fax: 2102819550 | Tel.: 2102804800 • fax: 2102819550

e-mail: info@psychogios.gr

www.psychogios.gr • <http://blog.psychogios.gr>

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΔΑΝΔΟΛΟΣ

ΑΛΛΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

Υπνοβάτες του Σεπτέμβρη, μυθιστόρημα,
1996, Εκδόσεις Δελφίνι

Ο Περίγελος των Αγίων, μυθιστόρημα,
1997, Εκδόσεις Δελφίνι

Αγάπη σε Δυο Σταγόνες Όνειρο, νουβέλες και διηγήματα,
1999, Εκδόσεις Πατάκη

Και Φόρεσαν Χειροπέδες στα Πουλιά, μυθιστόρημα,
2000, Εκδόσεις Πατάκη

Νάρκισσοι και Κανίβαλοι, μυθιστόρημα,
2002, Εκδόσεις Καστανιώτη

Νέρων – Εγώ, ένας θεός, μυθιστόρημα,
2004, Εκδόσεις Καστανιώτη

Το Αγόρι στην Αποβάθρα, μυθιστόρημα,
2007, Εκδόσεις Καστανιώτη

Ο Τελευταίος Κύκνος, μυθιστόρημα,
2009, Εκδόσεις Καστανιώτη

Η Χορεύτρια του Διαβόλου, μυθιστόρημα,
2013, Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ

Όταν θα δεις τη θάλασσα, μυθιστόρημα,
2016, Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ

Ιστορία χωρίς όνομα, μυθιστόρημα,
2017, Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ

Φλόγα και άνεμος, μυθιστόρημα,
2020, Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ

Για την Κάλι και τον Πάνο

Η μέρα της Σταύρωσης

Έρχεται από τα δυτικά σαν πελώριο στόμα στον ουρανό. Έτοιμο να καταπιεί τον κόσμο. Πιο δυσοίωνο κι από το σκότος του Άδη. Πιο απειλητικό κι από τα μαύρα κύματα που έπνιξαν τις στρατιές του Φαραώ στην Ερυθρά Θάλασσα.

Τι είναι;

Κανείς δεν έχει ξαναδεί κάτι τέτοιο.

Ένα σύννεφο που δε μοιάζει με σύννεφο.

Μια απόκοσμη σκοτεινιά στο βάθος του ορίζοντα, που καλπάζει σκεπάζοντας τα βουνά, τους αμμόλοφους και τα μονοπάτια των καραβανιών.

Ένα σκούρο πέπλο που ζυγώνει, αφύσικο και ζοφερό.

Σε λίγες στιγμές θα έχει καταφτάσει. Θα σαρώνει την πόλη ενός προδομένου βασιλιά.

Στο υψηλότερο σημείο αυτής της πόλης, μια Ρωμαία αριστοκράτισσα κοντοστέκεται σε έναν από τους αχανείς διαδρόμους των διαμερισμάτων της για να αφουγκραστεί ανενόχλητη τη σιωπή. Δεν υπάρχουν παράθυρα κοντά της ώστε να δει αυτό που έρχεται από μακριά. Μα, ούτως ή άλλως, είναι χαμένη σε έναν δικό της κόσμο. Έχει κλείσει τα μάτια και, γερ-

μένη στον τοίχο, παλεύει με τη βαθιά πληγή που της καίει τα στήθη.

Εκ πρώτης όψεως φαίνεται αντάξια του δυναμισμού και της μεγαλοπρέπειας που εκπέμπει ο οίκος της. Φοράει πανάκριβο μεταξωτό χιτώνα, χρυσή ζώνη και δερμάτινα σανδάλια κεντημένα με πέρλες. Τα μαλλιά της πιασμένα πίσω και στολισμένα με μικρά μπρούντζινα άνθη, τα βλέφαρα και τα χείλη της έντονα βαμμένα. Εντούτοις, περισσότερο σαν φάντασμα μοιάζει έτσι όπως παραπαίει μέσα στις σκιές του έρημου διαδρόμου.

Γύρω της εκτείνονται ψηλοτάβανες σάλες από πωρόλιθο, με αστραφτερούς λευκούς κίονες, διακοσμημένα πρόστυλα και ανστηρές προτομές.

Ο Πύργος Αντωνία. Το διοικητικό αρχηγείο των Ρωμαίων, που υψώνεται στην κορυφή του Όρους Μοριά, καταλαμβάνοντας τη βορειοανατολική πλευρά του Ναού της Ιερουσαλήμ. Ένα αριστούργημα χλιδής, που ρίχνει την ασφυκτική σκιά του στα χωμάτινα, σκονισμένα παραπήγματα του υποδουλωμένου εβραϊκού λαού.

Τη λένε Κλαυδία Πρόκλα και είναι η σύζυγος του πιο ισχυρού άντρα σε ακτίνα εκατοντάδων μιλίων. Ωστόσο, τούτο το μεσημέρι νιώθει εντελώς αβοήθητη και μόνη. Κι έτσι, αντί να βρίσκεται στο αίθριο και να απολαμβάνει τον ανοιξιιάτικο ήλιο που έλαμπε όλη μέρα, έχει απομονωθεί σε αυτή την απόμερη γωνιά του Πύργου, προσπαθώντας να συνέλθει από όσα έζησε τις προηγούμενες ώρες. Μάταια. Κάθε ανάσα της είναι και μια μικρή φυλακή.

Την ίδια στιγμή ο σύζυγός της είναι κι αυτός απομονωμένος στη δική του φυλακή. Έχει αποσυρθεί στο ιδιαίτερο γραφείο του με την εντολή να μην τον ενοχλήσει κανείς. Οι κουρτίνες

είναι μισόκληιστες, κι έτσι ούτε εκείνος μπορεί να διακρίνει την απόκοσμη αντάρα που μαυρίζει σιγά σιγά τον ουρανό.

Είναι ο σπουδαίος Ρωμαίος που τα τελευταία πέντε χρόνια κυβερνά αυτή την ανεμοδαρμένη άκρη του κόσμου για λογαριασμό του αυτοκράτορα Τιβέριου. Ο άνθρωπος που ενσαρκώνει κάθε ανδρικό ιδεώδες. Επιτυχημένος, εύπορος, γοητευτικός, με μια όμορφη γυναίκα στο πλευρό του. Υπάρχουν φορές που τον προσφωνούν Διοικητή, ή Προκουράτορα, ή Έπαρχο. Στην πραγματικότητα ο ακριβής τίτλος του μαρτυρά όλη την αρχοντιά της ρωμαϊκής υπεροχής: είναι ο Επίτροπος της Ιουδαίας. Κι έχει υπό την ευθύνη του μια ράτσα δύσκολη, έναν λαό που είναι πιο σκληρός και από τις πέτρες των τειχών του.

Και όμως.

Σήμερα, από τη στιγμή που μπήκε στο γραφείο του, δε θυμίζει σε τίποτα τον αγέρωχο Επίτροπο που ξέρουν όλοι. Στα σαράντα ένα του δείχνει βαρύς και κουρασμένος. Τα κόκαλά του πονούν, τα μάτια του τσούζουν. Είναι γεμάτος θυμό, σύγχυση, αηδία. Και, σκυμμένος πάνω από τις περγαμινές που έχει υπογράψει, κρατάει το κεφάλι του με χέρια που τρέμουν.

Σκέφτεται ακόμη το βλέμμα του Ναζωραίου που καταδίκασε πριν από δύο ώρες και δεν μπορεί να ησυχάσει.

Φέρνει ξανά και ξανά στον νου του εκείνο το ακάνθινο στεφάνι που του φόρεσαν προκειμένου να τον βασανίσουν και να τον εξευτελίσουν. Και ακούει διαρκώς την ήρεμη φωνή, που ηχούσε σαν θρόισμα φύλλου, ενώ το σύμπαν τριγύρω γκρεμιζόταν: «Ήρθα στον κόσμο να μαρτυρήσω για την αλήθεια».

Την αλήθεια.

Τι σημαίνει αυτό; Ποια είναι η αλήθεια;

Τέτοιες αλλόκοτες σκέψεις δεν τον απασχόλησαν ποτέ

και αισθάνεται μεγάλη έκπληξη που ξαφνικά τις έχει επιτρέψει στον εαυτό του. Να όμως που κλυδωνίζεται μέχρι τα βάθη της ψυχής του. Το πρόσωπό του, ιδρωμένο και κάτωχρο, θυμίζει τις κέρινες μάσκες που σε ορισμένες κηδείες της Ρώμης φορούν οι συγγενείς των νεκρών. Αν και, για κάποιον παράξενο λόγο, νιώθει περισσότερο νεκρός ο ίδιος, παρά ζωντανός.

Το όνομά του είναι Γάιος Πόντιος Πιλάτος και μέσα σε τούτο το επιβλητικό κτίριο στεγάζεται το Πραιτώριο, η φωλιά της εξουσίας του. Είναι η έδρα της Κατοχής. Το βασίλειό του. Μια πέτρινη γροθιά που συνορεύει τόσο με τις αυλές του Σανγκεντρίν όσο και με το παλάτι του Ηρώδη Αντίπα, εκείνου του ευθυνόφοβου Ιδουμαίου, ο οποίος παραμένει τετράρχης Γαλιλαίας και Περαιάς τριάντα πέντε χρόνια μετά τον διορισμό του από τον Καίσαρα Οκταβιανό Αύγουστο.

Εδώ ξει και εργάζεται ο Πιλάτος, όταν έρχεται από την Καισάρεια, όπου είναι ο μόνιμος τόπος κατοικίας του. Εδώ τρώει, κοιμάται, αναπολεί, ονειρεύεται.

Και εδώ σκοτώνει.

Στην ευρύχωρη αίθουσα έξω από αυτό το γραφείο δικάζει τους εχθρούς της Αυτοκρατορίας και αποφασίζει ποιος θα πεθάνει. Αυτό έπραξε και πριν από δύο ώρες. Για να απαλλαγεί από όλη την υστερία που επικρατούσε, έκανε το χατίρι στους αρχιερείς του Ναού και έστειλε εκείνη την ταιπωρημένη φιγούρα στον σταυρό. Τώρα ο ιεροκήρυκας με τα λυπημένα μάτια θα φτάνει στο βουνό του θανάτου του για να καρφωθεί με τις πρόκες του μίσους.

«Ποιος έσβησε τους λύχνους στον διάδρομο;» φωνάζει κοιτάζοντας προς τη μισάνοιχτη πόρτα. «Γιατί σκοτεινιάσαμε έτσι, μέρα μεσημέρι;»

Δυο στιγμές αργότερα καταφτάνει ασθμαίνοντας ο Λεύ-

κιος Καικίλιος, ο υπασπιστής του. «Εκλαμπρότατε άρχοντα διοικητά, ανοίξτε τις κουρτίνες να δείτε τι γίνεται έξω! Εγώ κατεβαίνω να ελέγξω τα άλογα στους στάβλους γιατί ακούγονται ανήσυχα!»

«Μα τι συμβαίνει;» μουρμουρίζει ο Πιλάτος και σπεύδει προς το παραθύρο.

Αυτές τις λέξεις ψελλίζει και η σύζυγός του στον εαυτό της, καθώς διαισθάνεται ένα ρίγος στην ατμόσφαιρα, σ' εκείνη την απόμερη γωνιά του Πύργου. «Μα τι συμβαίνει;»

Μια απροσδιόριστη ψυχρή αύρα τρυπώνει στους πόρους του κορμιού της.

Κάτι παράξενο, σαν αναστεναγμός της φύσης.

«Ραχήλ!» φωνάζει δυνατά. «Ραχήλ!»

Τρέχει στον διάδρομο, ανοίγει δύο πόρτες, πουθενά η πιστή της θεραπαινίδα.

Δεν την έχει δει καθόλου από τη στιγμή που όλα τελειώσαν και ο Ιησούς έφυγε φορτωμένος με τον σταυρό.

Η ανυπόφορη υγρασία έχει κυριεύσει τώρα τον αέρα και η Πρόκλα ξεχνύεται στις πνιγηρές στοές με κατεύθυνση την κεντρική πτέρυγα.

Βρίσκει τη Ραχήλ πετρωμένη στην άκρη της σάλας, εκεί ακριβώς όπου πριν από δύο ώρες διατάχθηκε ο παράλογος αυτός θάνατος. Η νεαρή Εβραία τρέμει σύγκορμη, απενίζει με βλέμμα παγωμένο την αντάρα που καιροφυλαχτεί έξω από τις ανοιχτές μπαλκονόπορτες. Το σκοτάδι έχει πυκνώσει και απλώνεται ορμητικό, σκεπάζοντας τα ντιβάνια με τις ινδικές μουσελίνες, τα χαμηλά αιγυπτιακά τραπεζάκια με τα περίτεχνα σκαλισματα, τις προτομές των μελών της αυτοκρατορικής οικογένειας, τους μπρούντζινους πολυελαίους, τις καλογυαλισμένες μαρμαρίνες πλάκες.

«Ω, Ραχήλ!» αναφωνεί η Κλαυδία Πρόκλα και τρέχει κοντά της.

Θέλει να ξεορκίσει τον φόβο και τη λύπη από το χλωμό πρόσωπο της κοπέλας.

Την αγκαλιάζει, τη σφίγγει πάνω της. Νιώθει την ανάγκη να της πει: «Ξέρω πόσο τον αγαπούσε. Ξέρω. Και δε φταις σε τίποτα εσύ...»

Μα πριν προλάβει να ανοίξει το στόμα της, το κορίτσι ξεσπάει σε λυγμούς.

«Ίσως έκανα λάθος, κυρία! Ίσως δε μετέφερα με σαφήνεια το μήνυμα!»

«Πάψε, παιδί μου», της αποκρίνεται τρυφερά η Πρόκλα.

«Μπορεί να μην είπα τα ακριβή λόγια! Μπορεί το μήνυμα να έφτασε λάθος στ' αυτιά του κυρίου και να κατάλαβε άλλο από αυτό που εννοούσατε!»

«Ραχήλ, ξέρεις ότι δεν ευθύνεσαι εσύ...»

«Μα το μήνυμα, κυρία! Το μήνυμα! Εγώ ανέλαβα να μεταφέρω το μήνυμά σας στον Επίτροπο! Με στείλατε στον υπασπιστή του. Ήταν το πιο κρίσιμο σημείο της δίκης. Λίγο πριν αρχίσουν να τον φτύνουν και να τον χτυπούν! Ίσως έκανα λάθος. Ίσως...»

Το μήνυμα.

Για ποιο μήνυμα μιλούν;

Συνέβη κάτι σε αυτή τη δίκη για το οποίο κανείς δεν έχει μιλήσει εδώ και πολλούς αιώνες;

Αχ, παιδί μου, σκέφτεται η Πρόκλα, κρατώντας τη γερά. Δεν είσαι εσύ η αιτία για τη συμφορά που μας βρήκε...

Βαθιά μέσα της ξέρει. Είναι παντρεμένη με τον Γάιο Πόντιο Πιλάτο. Είναι στο πλευρό του οκτώ ολόκληρα χρόνια. Φυσικά και ξέρει. Έχει καταλάβει τα πάντα.

Ξάφνου η φωνή της Ραχήλ γίνεται ένας ψίθυρος γεμάτος

απόγνωση. «Και ο ουρανός έχει χαμηλώσει πολύ, κυρία. Δεν είναι καλό να χαμηλώνει έτσι ο ουρανός, σωστά; Ο ουρανός πρέπει να είναι και να μένει ψηλά. Τι είναι τούτο;»

Μένουν για μια στιγμή βουβές και ασάλευτες, η μία αγκιστρομένη πάνω στην άλλη, απενίζοντας το φοβερό σκότος. Πράγματι: δεν είναι η συνηθισμένη μαυρίλα που προμηνύει απλώς μια ευεργετική βροχή. Μοιάζει με σκοτεινιά καπνού, όπως εκείνη που τρομοκρατεί όσους κατοικούν κοντά σε ηφαίστεια.

Η Πρόκλα τακτοποιεί δύο ατίθασες μπούκλες στο μέτωπο της Ραχήλ και της χαρίζει ένα ψεύτικο χαμόγελο θάρρους. Τι εντυπωσιακό πράγμα η στοργή και η αφοσίωση που αναπτύσσονται ανάμεσα στους ανθρώπους, ακόμη κι αν ανήκουν σε διαφορετικό λαό, σε διαφορετική φυλή, σε διαφορετική τάξη. Όλα αυτά τα χρόνια στην Παλαιστίνη, τούτη η λυγερή Εβραιοπούλα με τα καστανοπράσινα μάτια είναι κάτι παραπάνω από θεραπαινίδα και οικονόμος. Είναι η μόνη αληθινή της συντροφιά. Κάτι σαν μικρή αδελφή. Μια φίλη με την οποία μπορεί να μιλήσει για όλα. «Μήπως είδες καθόλου τον κύριό σου;»

«Είναι κλεισμένος στο γραφείο του».

«Ακόμη;»

«Ναι, και δε θέλει να δει κανέναν».

Καημένη Γάιε. Εγώ, με τα λόγια μου πριν από μερικούς μήνες, σε παρέσυρα. Εγώ, η σύζυγός σου.

Η Κλαυδία Πρόκλα ξεπλέκει τα χέρια της από το κορίτσι και βγαίνει στη βεράντα. Μια τρομαχτική ησυχία πλανιέται στα δρομάκια και στις πλαγιές γύρω από το Φρούριο Αντωνία. Ακούγονται μόνο τα σκυλιά που αλυχτούν από μακριά και τα άλογα που χλιμιντρίζουν στους στάβλους, χτυπώντας με τις οπλές τους τα χωρίσματα.

Νιώθει την ανάσα της βαριά. Εδώ, σε αυτή την αμφιθεατρική βεράντα, εκτυλίχθηκε η τελευταία πράξη του δράματος. Εδώ εμφανίσε ο άντρας της τον ξυλουργό και τον φονιά, ζητώντας από το πλήθος που ήταν συγκεντρωμένο στη λιθόστρωτη αυλή να επιλέξει ποιος θα ελευθερωθεί. «Βαραββάς, Βαραββάς!» ούρλιαζαν οι άνθρωποι με τα άμφια, συμπαρασύροντας και τους υπόλοιπους. «Και τι να κάνω με τον Ιησού του Ιωσήφ;» τους ρωτούσε ο Γάιος, προσπαθώντας να κρύψει την ταραχή του. «Σταύρωσέ τον!» του φώναζαν.

Φτωχέ μου Γάιε, λέει με τον νου της. Μπορεί να σε παγίδευσαν οι ραβίνοι, μπορεί να σε επηρέασε το μίσος του κόσμου, αλλά εγώ ήμουν που σε έφερα σε αυτή τη θέση. Δε φταίει η Ραχήλ και ο τρόπος που μετέφερε το μήνυμα. Εγώ φταίω.

Ένας ανεπαίσθητος ήχος αντηχεί από τον ουρανό. Σαν ανάσα που γλιστράει από άρρωστα πνευμόνια.

Ο Γάιος Πόντιος Πιλάτος μπαίνει αλαφιασμένος στο σαλόνι: «Κλείστε όλα τα παράθυρα και φωτίστε τον χώρο!»

Δούλοι και απελεύθεροι σκορπίζουν αμέσως σε διάφορες γωνιές του Πραιτωρίου. Φέρνουν κεριά, δάδες, πυρσούς.

Η Ραχήλ στέκει σαν άγαλμα και ψελλίζει: «Αυτό το σκοτάδι είναι η τιμωρία μου».

Η Κλαυδία Πρόκλα κοιτάζει τον άντρα της και για μια στιγμή δεν μπορεί να τον αναγνωρίσει. Τελευταία φορά που τον αντίκρισε πριν από λίγες ώρες ήταν ο Γάιος που ήξερε πάντα. Τώρα βλέπει έναν γέρο. Μικρές άσπρες τούφες έχουν ξεφυτρώσει στους κροτάφους του. Το μέτωπό του είναι όλο ζάρες. Τα μάτια του βυθισμένα στις κόγχες τους. *Πώς μπορεί ένας άνθρωπος να γεράσει μέσα σε μια μέρα;* Λύπη, αφορητή λύπη, βαραίνει το στήθος της. Θέλει να τον φροντίσει, να τον παρηγορήσει. Ωστόσο δεν το κάνει. Απλώς σπεύδει κοντά του. Σιωπηλή. Όλα έχουν τελειώσει πια, το ξέρει.

Οι σάχτες δεν ξαναγίνονται ξύλο. Εκείνος γέρασε. Εκείνη νιώθει σπασμένη. Ρημαγμένη.

Κάποιος λεγεωνάριος στο φυλάκιο του Πύργου απορεί γιατί νύχτωσε έτσι ξαφνικά. «Μη φοβάσαι, η άμμος της ερήμου είναι», του απαντάει ο δεκουρίωνας βάρδιας της φρουράς. «Θα παρασύρθηκε από κανέναν στρόβιλο του Ελάμ. Σιχαμένη Ανατολή!»

Και το πελώριο μαύρο στόμα στον ουρανό είναι έτοιμο να ανοίξει.

Όχι πολύ μακριά από το Πραιτώριο, σε κείνη την κακοτράχαλη πλαγιά που ονομάζεται Γολγοθάς, οι στρατιώτες έχουν φυτέψει τα κάθετα δοκάρια στις τρύπες υποδοχής μέσα στο σκληρό χώμα και υποχρεώνουν τους τρεις κατάδικους να ξαπλώσουν ανάσκελα.

Εκείνος υπακούει τρέμοντας σύγκορμος.

Τοποθετούν τα οριζόντια δοκάρια κάτω από τα κεφάλια τους. Τα απλωμένα μπράτσα τους στερεώνονται προς τα άκρα με λυγαριές. Η πρώτη χάλκινη πρόκα τρυπάει τη σάρκα. Έπειτα η δεύτερη. Οι παλάμες τους έχουν καρφωθεί.

Τον σηκώνουν πρώτο. Με σκοινιά και ένα παλάγκο τον ανεβάζουν στο κάθετο δοκάρι· η τρύπα του θηλυκώνει με το οριζόντιο στην κορυφή. Πιο κάτω, χαμηλά, είναι τοποθετημένος ένας πείρος που συγκρατεί το βάρος του σώματος. Οι γάμπες του έχουν δεθεί γερά, πάλι με λυγαριές. «Τώρα τα πόδια», μουγκρίζει ο αξιωματικός. Άλλες δύο πρόκες. Τις μπήγουν στη σάρκα του πίσω από τον τένοντα. «Εντάξει είναι», αποφαινεται ο στρατιώτης. Στρέφει το βλέμμα του ψηλά, να τον δει που κρέμεται. «Ξυλουργός δεν ήσουν κάπο-

τε;» τον ρωτάει. «Πώς σου φαίνεται το ξύλο; Τερέβινθος είναι». Γέλια. «Τι ήθελες κι εσύ να γίνεις Μεσσίας από ξυλουργός;» προσθέτει ένας Εβραίος από τη φρουρά του Ηρώδη Αντίπα. Κι άλλα γέλια.

Ναι, τερέβινθος είναι. Ξύλο που κανένας Γαλιλαίος ξυλουργός δεν το δουλεύει, γιατί θεωρείται κακότυχο. Όπως και το ξύλο της μαύρης λεύκας στην Ιταλία, εξαιτίας της σύνδεσής του με τη θεά του θανάτου.

«Ορίστε ο θρόνος που σου αξίζει», λέει πάλι ο στρατιώτης, κοιτάζοντας τον σταυρό με ένα σαρδόνιο γέλιο. «Πού είναι η δύναμή σου τώρα, βασιλιά; Την εξαφάνισαν μερικά καρφιά;»

Και τότε, μια γιγάντια αστραπή φωτίζει την πλάση, σκίζοντας τον ουρανό από το ένα άκρο στο άλλο. Και τα κοφτερά δόντια του στόματος αποκαλύπτονται. Ολόκληρη η Ιερουσαλήμ βυθίζεται σε μια χορογραφία τρόμου. Πιάνει ένας βοριάς ασύλληπτος, που καλπάζει με ταχύτητα εκατό αραβικών αλόγων. Η γη σείεται στο πέραςμά του. Το έδαφος τρέμει. Ένας κεραυνός πέφτει με εκκωφαντικό θόρυβο πάνω στη στέγη του Ναού, έπειτα στις επάλξεις του Φρουρίου Αντωνία.

Η Ραχήλ μονολογεί: «Το μήνυμα. Δε μετέφερα σωστά το μήνυμα...»

Ο Πιλάτος στέκει αποσβολωμένος.

Η Κλαυδία Πρόκλα, δίπλα του, έχει κλείσει τα μάτια και βαριανασαίνει.

Οι υπηρέτες έχουν τρυπώσει σε κάποιο υπόγειο του Πύργου.

Η δόνηση συνεχίζεται όλο και πιο τρομερή, ταρακουνάει σπίτια και μάντρες, ραγίζει βράχια στο τρομαχτικό φαράγγι της Γέεννας, νοτιοανατολικά.

Ξεσπάει η καταιγίδα. Ένας καταρράκτης που μαστιγώνει την πλάση ξερνώντας υγρές πρόκες.

Η πόλη ανάστατη. Παντού άνθρωποι που αναφωνούν έντρομοι, σκεπάζουν το κεφάλι τους, εκλιπαρούν για έλεος.

Στις πύλες της Όλδας, στη νότια πλευρά του Ναού, χιλιάδες Ισραηλίτες, που έχουν έρθει από κάθε γωνιά της Παλαιστίνης για την εορταστική περίοδο, ουρλιάζουν, σπρώχνονται, παραπατούν.

Ζώα με κατακόκκινο βλέμμα αφρίζουν.

Εκείνος ο ευεργετημένος δολοφόνος με το όνομα Βαραββάς ξυπνά έπειτα από ύπνο μισής ώρας και σκουντάει τη γυναίκα στο πλευρό του, φωνάζοντας: «Κάτι έπαθαν τα μάτια μου! Δε βλέπω! Όλα είναι μαύρα! Μαύρα σαν τον θάνατο!»

Μια χούφτα αργυραμοιβοί στην Αυλή των Εθνικών –οι ίδιοι που αισθάνθηκαν απειλημένοι από τον Ιησού, όταν εισέβαλλε στον ιερό υπαίθριο χώρο του Ναού και αναποδογύρισε τους πάγκους με την πραμάτεια τους– τρέχουν πανικόβλητοι προς το υπόστεγο της Βασιλείου Στοάς. Ο πιο ηλικιωμένος φωνάζει: «Προσοχή στις τσέπες σας, μην πέσουν τα λεφτά!»

Κάποια γέρικα δέντρα στους λόφους ακούγονται σαν να σπάνε και να στενάζουν.

Και ο αγέρας λες και ψιθυρίζει κάτι. «Το ακούς;» ρωτάει σκιαγμένος ένας πατέρας τον γιο του. «Το ακούς;»

Ναι, ο αγέρας μοιάζει σαν να ψιθυρίζει δύο λέξεις.

Αλουβίμ. Σφελίμ.

Αθλιοι και Αχρείοι. Στα αραμαϊκά. Τη γλώσσα των Αρχιερέων.

Πόσο διαρκεί αυτή η ζοφερή έκρηξη της φύσης; Στιγμές; Ώρες; Και όμως. Σε όλη την υπόλοιπη ζωή της η Ραχήλ δε

θα μπορεί να πει. Θα τη ρωτούν λεπτομέρειες και θα στέκει αμήχανη, σιωπηλή. Θα θυμάται μόνο ότι όλα ηρέμησαν ξαφνικά, ότι ένα χλωμό φως αναδύθηκε από το πουθενά, σβήνοντας ακαριαία τη βροχή, τις αστραπές και το τρέμουλο της γης.

Στα χρόνια που θα έρθουν θα ανασύρει από τη μνήμη της εκείνον τον αδύναμο ήλιο που ξεπρόβαλλε διαλύοντας το μαύρο πέπλο, ενώ η ίδια έτρεμε κουλουριασμένη στη μεγάλη αίθουσα του Πραιτωρίου.

Θα οδεύει προς το μέλλον φέροντας διαρκώς στον νου της την εκκωφαντική σιωπή που ακολούθησε, τις βαριές ανάσες, τα χαμένα βλέμματα.

Και θα παλεύει πάντα με την ενοχή της για το μήνυμα.

Το μήνυμα που της ζήτησε η Κλαυδία Πρόκλα να μεταφέρει στον υπασπιστή, έτσι ώστε να φτάσει στ' αυτιά του ανθρώπου που δίκαιζε τον Χριστό. Τις δεκάξι εκείνες λέξεις που, μέσα στην παραζάλη της, ίσως τις έκανε είκοσι ή δώδεκα.

Θα είναι μια θλιμμένη ύπαρξη και θα ξαναζεί την οδύνη εκείνης της ολέθριας Παρασκευής στις καλένδες του μήνα Νισάν.

Και θα θυμάται επίσης αυτούς τους δύο.

Τον Πόντιο Πιλάτο και την Κλαυδία Πρόκλα.

Τον παράξενο, αντιφατικό άντρα και τη γυναίκα με την ευγενική καρδιά.

Το ξευγάρι που όλος ο κόσμος θαύμαζε.

Το αντρόγυνο που είχε κρύψει κάθε ρωγμή του πίσω από τη χρυσή λάμψη της δόξας.

Ναι, η Ραχήλ ποτέ δε θα τους ξεχάσει, μέχρι το τέλος της ζωής της.

Και θα θυμάται, ακόμη και χρόνια αργότερα, ότι, μόλις σταμάτησε ο χαλασμός και επανήλθε η ηρεμία, εκείνοι δεν

έδειχναν ανακουφισμένοι, όπως οι υπόλοιποι Ρωμαίοι στο κτίριο. Έδειχναν συντετριμμένοι. Απόκοσμοι. Στοιχειωμένοι. Δεν τους είχε ξαναδεί ποτέ έτσι, παρά μόνο τη μέρα που πέθανε ο πρωτότοκος γιος τους.

«Αύριο πρωί πρωί φεύγουμε για την Καισάρεια», λέει ο Πιλάτος με βραχνή φωνή. «Γυρίζουμε σπίτι. Αρκετά καθίσαμε σε αυτή την καταραμένη πόλη».

Η Πρόκλα νεύει αμίλητη και τον ακολουθεί αθόρυβα προς την κάμαρά τους.

Δύο φιγούρες που περπατούν κυρτωμένες, λες και έχουν επωμιστεί στις πλάτες τους ένα φορτίο από τερέβινθο.

Δύο άνθρωποι που ξέρουν ότι τη μέρα αυτή θα την κουβαλούν σιωπηλά μαζί τους για πάντα, σαν κατάρα.

Σαν ταφόπλακα.

Από επιστολή του Κ. Λ., αποσυρμένου μέλους
της Συγκλήτου και παλαιού Κναίστορα,
Ρώμη, 71 μ.Χ.

...Ναι, τον θυμάμαι τον Πόντιο Πιλάτο.

Περίεργος άνθρωπος, λέγανε. Απόμακρος, δεν έκανε εύκολα φίλιες.

Αν δε με απατάει η μνήμη μου, το επίθετο Πιλάτος, που σημαίνει «επιδέξιος στο ακόντιο», είχε δοθεί στον πάππο του, τιμητικά, επειδή είχε υπάρξει σπουδαίος στρατιώτης που ανδραγάθησε υπό τον Ιούλιο Καίσαρα.

Όμως ο Πόντιος Πιλάτος αποδείχτηκε κατώτερος του παππού του και του εξίσου επιφανούς στρατιωτικού πατέρα του.

Χάρη στη γνωριμία του με τον Τιβέριο διορίστηκε Επίτροπος της Ιουδαίας (ζόρικη επαρχία από παλιά) και για μερικά χρόνια τον είχαν όλοι περί πολλού. Στο τέλος τα θαλάσσωσε και η Ρώμη τον γύρισε πίσω κακήν κακώς.

Και έκτοτε τα ίχνη του χάθηκαν.

Κλασική περίπτωση ανθρώπου που ξεκινάει την καριέρα του με τους καλύτερους οιωνούς και καταλήγει στην απόλυτη αφάνεια.

Κάποτε άκουσα, μάλιστα, ότι η γυναίκα του τρελάθηκε. Ότι έχασε εντελώς τα λογικά της.

Τέλος πάντων, και οι δύο είναι πεθαμένοι καιρό τώρα...

Ας περάσουμε όμως σε άλλα νέα. Τι φριχτό πράγμα η επιδημία που ζούμε! Τόσα κρούσματα κάθε μέρα! Τόσοι νεκροί! Φαντάσου ότι πριν από μερικούς μήνες αγόρασα δύο εξαιρετικά χειροδύναμους δούλους από την Αγορά στη σκιά του Παλατίνου Λόφου. Ε, λοιπόν, κι αυτοί ακόμη μου αρρώστησαν και αναγκάστηκα να...

*Άραγε ξέρουμε τα πάντα για τις τελευταίες ώρες του Χριστού;
Μήπως συνέβη κάτι λίγο πριν από τη Σταύρωση,
για το οποίο κανείς δεν έχει μιλήσει εδώ και αιώνες;*

Και όμως, εκείνη την ημέρα στο Πραιτώριο της Ιερουσαλήμ, μια γυναίκα όρθωσε το ανάστημά της και προσπάθησε να σώσει τον Ναζωραίο, κάνοντας ό,τι δεν τόλμησαν δεκάδες άντρες γύρω της. Το όνομά της Κλαυδία Πρόκλα. Η σύζυγος του ίδιου του Πόντιου Πιλάτου, του ανθρώπου που δίκασε τον Ιησού. Μια Ρωμαία της άρχουσας τάξης, που, σε καιρούς αντίξοους για κάθε γυναίκα, επέλεξε το δικό της πεπρωμένο, ακολουθώντας τη φωνή της καρδιάς. Ποια ήταν πραγματικά; Και πώς έφτασε να ανακηρυχτεί Αγία της Χριστιανικής Εκκλησίας μετά τον θάνατό της;

Από τις ανεμοδαρμένες ερήμους της Ιουδαίας μέχρι τα ομιχλώδη μονοπάτια της αστραφτερής Ρώμης, αυτή εδώ είναι η συγκλονιστική ιστορία ανθρώπων που πάλεψαν με τα σκοτάδια τους για να βγουν στο φως. Είναι το πορτρέτο μιας θαρραλέας ύπαρξης που αντιτάχθηκε στη βία των ημερών της. Η ανατομία ενός γάμου που χτυπήθηκε ανελέητα από τη μοίρα. Το δραματικό χρονικό μιας δίκης που σημάδεψε την ανθρωπότητα και εκείνου του τραγικού δικαστή που ένιψε τας χείρας του, του άντρα που είχε ξεκινήσει την καριέρα του με όνειρα και έσβησε στην αφάνεια. Και, τέλος, η οδύσσεια ενός παλιού Ρωμαίου στρατηγού, που σαράντα χρόνια μετά τη Σταύρωση έφερε στο φως τα κρυμμένα μυστικά οδεύοντας προς τη δική του λύτρωση.

Ο Στέφανος Δάνδολος αντλεί έμπνευση από ένα καταγεγραμμένο γεγονός των τελευταίων ωρών του Χριστού, το οποίο ουδέποτε αναδείχτηκε, και, συνηφαίνοντας πραγματικότητα και μυθοπλασία, χτίζει ένα βαθιά υποβλητικό μυθιστόρημα για την ελπίδα, τον έρωτα και τα θαύματα της ανθρώπινης ψυχής.

*Ένα επικό έργο που καθηλώνει τον αναγνώστη
με τη χειμαρρώδη γραφή και την έξοχη αναπαράσταση της εποχής,
ζωντανεύοντας με μαεστρία μια άγνωστη πτυχή
της ωραιότερης ιστορίας του κόσμου.*

Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ
www.psichogios.gr

ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ: 25659

Γ Ι Α Α Ν Α Γ Ν Ω Σ Τ Ε Σ Μ Ε Α Π Α Ι Τ Η Σ Ε Ι Σ